Wanneer zet je een MDO in?

Een snelle afweging voor de dagelijkse praktijk. Deze praktijkwijzer helpt zorgprofessionals in de eerste lijn afwegen wanneer een MDO passend is en hoe zij afspraken maken over de uitvoering.

Wat is een MDO?

Een multidisciplinair overleg is een moment waarop betrokken zorgprofessionals, bij voorkeur samen of in overleg met de patiënt, gezamenlijk afspraken maken over doelen, aanpak en voortgang van zorg, behandeling en ondersteuning.

- Gericht op de zorgvraag van één individuele patiënt.
- Minimaal drie zorgprofessionals uit verschillende disciplines.
- Voor een complexe, meervoudige of domeinoverstijgende zorgvraag.

KERN

Niet meer overleg dan nodig. Niet minder dan noodzakelijk.

Een MDO helpt de samenhang, kwaliteit en doelmatigheid van zorg te verbeteren. De zorgvraag bepaalt of het nodig is.

Beslisroute passende inzet van MDO

	Elke zorgprofessional die direct betrokken is bij de patiëntenzorg kan een MDO initiëren. Breng de zorgvraag van de patiënt in kaart.	
1	**Is de zorgvraag complex, meervoudig of domeinoverstijgend?** **Kortom: geldt één van de onderstaande criteria?** • Meerdere zorg- en behandeldoelen beïnvloeden elkaar. • De patiënt is kwetsbaar of beperkt belastbaar, bijvoorbeeld door een opeenstapeling van beperkingen in het functioneren. • Een nieuwe, veranderende of verslechterende situatie vraagt om gezamenlijke besluitvorming en opvolging. **Ja:** ga door naar 2	**Nee** Stem passend af bij deze zorgvraag.
2	**Zijn bij de zorgvraag minimaal drie disciplines nodig?** **Ja:** ga door naar 3	**Nee** Stem gericht af met de direct betrokken zorgverlener(s).
3	**Zijn lichtere vormen van afstemming onvoldoende?** **Ja:** ga door naar 4	**Nee** Kies bilateraal overleg of veilige digitale afstemming.
4	**Organiseer een MDO en betrek de patiënt.**	

Een MDO is niet bedoeld voor

- structureel werkoverleg, ketenafspraken of overleg over een populatie;
- een vraag die met twee disciplines goed en veilig kan worden opgelost;
- standaard bespreking van iedere patiënt met meerdere zorgverleners.

DE ZORGVRAAG VAN DE PATIËNT BEPAALT DE SAMENSTELLING

Voor wie en met wie?

2

Selecteer zorgvuldig en nodig alleen relevante disciplines uit

Wanneer is een MDO passend?

Een MDO is passend als de zorgvraag afstemming tussen minimaal drie verschillende disciplines vraagt, lichtere afstemming onvoldoende is en ten minste één van onderstaande situaties speelt:

COMPLEXE ZORGVRAAG	KWETSBAARHEID	VERANDERING
Meerdere zorg- of behandeldoelen beïnvloeden elkaar.	**Lichamelijke, psychische, cognitieve of sociale beperkingen stapelen zich op of beperkte belastbaarheid.**	**Een nieuwe, veranderende, verslechterende of urgente situatie vraagt gezamenlijke besluitvorming en opvolging.**

Voorbeelden uit de praktijk

Kwetsbare oudere	Valrisico, ondervoeding, polyfarmacie en afnemende zelfredzaamheid vragen om één samenhangende aanpak.
Multimorbiditeit	Behandelingen of adviezen voor verschillende aandoeningen beïnvloeden elkaar of zijn samen te belastend.
Domeinoverstijgende vraag	Lichamelijk functioneren, cognitie, psychische belasting en sociale omstandigheden grijpen op elkaar in.
Verslechterende situatie	Er is snelle achteruitgang, onduidelijkheid over regie of een dreigende crisissituatie.

Wie doen mee?

De actuele zorgvraag bepaalt de samenstelling van het MDO. Niet iedere eerder betrokken zorgverlener hoeft opnieuw aan te sluiten.

Medisch	Verpleging	Paramedisch	Farmaceutisch	Aanvullend
Huisarts, specialist ouderengeneeskunde, arts verstandelijk gehandicapten, (of verpleegkundig specialist/ physician assistent/ praktijkondersteuner huisarts)	Wijkverpleegkundige of andere verpleegkundige, verzorgende IG of verzorgende	Fysiotherapeut, oefentherapeut, ergotherapeut, diëtist, logopedist, huidtherapeut of optometrist	Openbaar apotheker	Psycholoog en waar relevant zorgprofessionals uit de tweede/derde lijn of professionals uit het sociaal domein

Wie kan het initiatief nemen?

- Iedere direct betrokken zorgprofessional kan een MDO initiëren; ook de patiënt of naaste kan behoefte aan afstemming aangeven.
- De casusinbrenger motiveert de centrale vraag, de meerwaarde en de gewenste deelnemers.
- De arts hoeft niet standaard aan te sluiten, mits adequate afstemming en tijdige terugkoppeling zijn geborgd.

Zo organiseer je een MDO

Voorbereiden, gericht overleggen en afspraken uitvoeren

Vooraf

1. Formuleer de vraag	2. Betrek de patiënt	3. Organiseer gericht
Wat speelt er? Welke beslissing of afstemming is nodig?	Bespreek doel, deelnemers, vorm en gegevensdeling. Vraag toestemming.	Nodig relevante disciplines uit, deel informatie veilig, spreek rollen af en verdeel taken. Informeer de arts.

Tijdens

1	Opening en centrale vraag
2	Perspectief en prioriteiten van de patiënt
3	Inbreng van de relevante disciplines
4	Gezamenlijke analyse
5	Doelen en opties bespreken
6	Besluiten, acties en taakverdeling
7	Terugkoppeling en evaluatiemoment

Rollen

CASUSINBRENGER	GESPREKSLEIDER	VERSLAGLEGGER
Brengt de vraag en relevante informatie in.	Bewaakt doel, tijd, gelijkwaardigheid en besluitvorming.	Legt doelen, afspraken, verantwoordelijkheden en evaluatie vast.

Na afloop

Rond het overleg zorgvuldig af

- Leg besluiten, gezamenlijke doelen, afspraken, verantwoordelijkheden en evaluatie zo spoedig mogelijk vast in een passend multidisciplinair plan. Werk waar mogelijk met één digitaal en inzichtelijk plan en sluit aan op bestaande plannen.
- Koppel begrijpelijk terug aan de patiënt en aan relevante professionals.
- Koppel terug aan de arts, indien deze niet aanwezig was of wanneer er medische afwegingen aan de orde zijn.
- Benoem één centraal aanspreekpunt voor patiënt en zorgprofessionals voor vragen over planning, verslaglegging, terugkoppeling en opvolging. Iedere discipline is en blijft verantwoordelijk voor het eigen aandeel in het zorgproces, de eigen professionele inbreng in het MDO en de dossiervoering.
- Evalueer doelen en afspraken op het afgesproken moment samen met de patiënt.
- Beëindig de MDO-cyclus wanneer multidisciplinaire afstemming niet meer nodig is.
- Reflecteer regelmatig kort op het overlegproces om hiervan te leren en hierdoor te verbeteren.

BORGEN WAT IS AFGESPROKEN

Checklist voor uitvoering

4

Patiëntbetrokkenheid, verslaglegging en randvoorwaarden

DE PATIËNT

- vooraf informeren en vragen om inbreng
- toestemming vragen voor overleg en gegevensdeling en dit vastleggen
- waar passend fysiek of digitaal laten deelnemen of, zonder aan te sluiten, betrokken houden door doelen en wensen vooraf te bespreken en uitkomsten altijd begrijpelijk terug te koppelen
- een begrijpelijke terugkoppeling geven. Voor mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden of een taalbarrière kunnen begrijpelijke taal, een tolk en terugvragen in eigen woorden ondersteunen. Waar passend kan een naaste, mantelzorger en/of wettelijk vertegenwoordiger helpen.
- vragen of afspraken zijn begrepen

DE PROFESSIONALS

- delen alleen informatie die nodig is
- blijven verantwoordelijk voor het eigen vakgebied en dossier
- hebben bij medische complexiteit duidelijk wie verantwoordelijk is voor het medisch beleid en de continuïteit van zorg, passend bij zorgvraag, betrokkenheid en deskundigheid
- spreken af wie coördineert en wie terugkoppelt
- gebruiken beveiligde communicatiekanalen
- leggen afspraken traceerbaar en eenduidig vast

Wat leg je minimaal vast?

✓ **centrale zorgvraag**	✓ **wensen en doelen patiënt**	✓ **gezamenlijke analyse**	✓ **afgesproken aanpak**
✓ **taken en verantwoordelijkheden**	✓ **centraal aanspreekpunt**	✓ **wijze van terugkoppeling**	✓ **evaluatiemoment**

Praktijkcheck: is alles geregeld?

☐ Vooraf: De zorgvraag vraagt om minimaal drie disciplines.	☐ Tijdens: Gegevens worden veilig en proportioneel gedeeld.
☐ Vooraf: Lichtere afstemming is onvoldoende.	☐ Tijdens: De centrale vraag en gewenste uitkomst zijn helder.
☐ Vooraf: De patiënt is geïnformeerd, geeft toestemming en is betrokken.	☐ Na het MDO: Verslaglegging, terugkoppeling en evaluatie zijn belegd.
☐ Vooraf: Alleen relevante disciplines zijn uitgenodigd.	
☐ Vooraf: De rollen en verantwoordelijkheden zijn afgesproken.	

Randvoorwaarden om in de praktijk, wijk, regio of landelijk te regelen

TIJD	BEKOSTIGING	DIGITAAL	SAMENWERKING
Voor voorbereiding, overleg, verslaglegging en terugkoppeling.	**Passende, structurele financiering met gelijkwaardige toegang voor relevante disciplines. Transparant en uitlegbaar voor disciplines.**	**Veilige gegevensuitwisseling en werkbare dossiervoering.**	**Kennis van elkaars expertise, vertrouwen, gezamenlijke reflectie en een veilige omgeving.**

Bron: Kaderdocument Multidisciplinair overleg (MDO) binnen de eerstelijnszorg, 3 juli 2026. Deze praktijkwijzer is een praktische vertaling voor alle eerstelijns zorgverleners en geen vervanging van het kaderdocument.